

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING

Aan

de minister

15/10

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

Opvolging motie van het lid Teunissen c.s. inzake
dierenwelzijn en de ekv

Datum

9 oktober 2024

Notanummer

2024-0000460335

Bijlagen

1. Motie Teunissen c.s.

Aanleiding

Deze nota doet een aanbeveling om opvolging te geven aan de op 6 februari 2024 aangenomen motie van het lid Teunissen c.s., ingediend door PvdD, SP en GL en gesteund door Volt, de ChristenUnie, FVD en PVV. De motie roept op per direct te stoppen met het verstrekken van exportkredietverzekeringen (ekv) voor projecten waarbij dierenwelzijnsstandaarden lager zijn dan in Nederland (bijlage 1).

Beslispunten

- Gaat u akkoord met de in de kern (*onder "voorstel opvolging motie"*) voorgestelde uitwerking van de motie Teunissen c.s.? Dit voorstel wordt ook ter beslissing voorgelegd aan de minister voor Buitenlandse handel en Ontwikkelingshulp (BHO) en de minister voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).
- De PvdD verzocht om een brief van het kabinet over de wijze waarop het kabinet de motie zal uitvoeren. Na uw reactie op de voorgestelde uitwerking leggen wij separaat een kamerbrief aan u ter akkoord voor. Bij aanbieding van de Kamerbrief zal ook voorliggende nota worden bijgevoegd met het verzoek om openbaarmaking conform richtlijn actieve openbaarmaking. Passages met bedrijfsgevoelige informatie worden niet openbaar gemaakt.

Kernpunten

- Huidig beleidskader: ekv-uitvoerder Atradius Dutch State Business (ADSB) verzekert voor rekening en risico van de Staat geregeld diergerelateerde exporttransacties. ADSB kent als enige exportkredietverzekeraar een dierenwelzijnsbeleid waaraan zij deze transacties toetsen. Hiermee gaat ADSB verder dan wat exportkredietverzekeraars uit andere landen doen. De rechtvaardiging hiervoor is dat de Staat geen transacties wil verzekeren met onaanvaardbare gevolgen voor mens, dier en milieu.
- Een onverkorte opvolging van de motie betekent dat we geen dekking meer kunnen geven voor diergerelateerde export, omdat veel buitenlandse projecten niet zijn vormgegeven cf. NL standaarden. Wij hebben daarom gekeken naar een wijze van opvolging die ook recht doet aan het internationale speelveld.
- Voorstel voor opvolging motie: in haar toetsing maakt ADSB een onderscheid in het (i) 'exportproduct' (bijv. slachtmachine) en (ii) het 'project van de afnemer' (bijv. slachtfabriek):

1. In de praktijk toetst ADSB al of het 'exportproduct' in lijn is met Nederlandse standaarden. In het dierenwelzijnsbeleid voor de ekv is deze praktijk als zodanig echter niet vastgelegd. Ons voorstel zou zijn om dit ter opvolging van de motie formeel vast te leggen.
2. Op dit moment toetst ADSB of het 'project van de afnemer' voldoet aan internationale of Europese standaarden. Ter opvolging van de motie adviseren wij om in het ekv-dierenwelzijnsbeleid het volgende op te nemen: indien er geen internationale of Europese standaarden voorhanden of relevant zijn, dan zal ADSB het 'project van de afnemer' toetsen aan Nederlandse standaarden. Op deze manier wordt er in alle gevallen een toetsingskader gehanteerd. Door primair te blijven toetsen aan internationale standaarden wordt recht gedaan aan zowel het internationaal speelveld als de lokale omstandigheden van buitenlandse projecten (waar Nederlandse standaarden niet altijd toepasbaar zijn).

Toelichting

Dierenwelzijnsbeleid voor de ekv

- Het dierenwelzijnsbeleid voor de ekv maakt sinds 2019 integraal onderdeel uit van de milieu- en sociale beoordeling van ekv-transacties. Aan de totstandkoming van het dierenwelzijnsbeleid hebben zowel exporteurs, NGO's belangenorganisaties en financiële instellingen bijgedragen.
- In het dierenwelzijnsbeleid is opgenomen dat exporttransacties in lijn moeten zijn met internationale maatstaven. Veehouderij-systemen en -praktijken die hier niet verenigbaar mee zijn, worden uitgesloten van de ekv. Ook worden leveringen aan de intensieve veehouderij en slachterijen beschouwd als 'gevoelige transacties', wat inhoudt dat er bij dergelijke transacties standaard een milieu- en sociale beoordeling wordt uitgevoerd.
- Daarnaast bevat het dierenwelzijnsbeleid een lijst met dierenwelzijnspraktijken die per definitie niet verenigbaar worden geacht met de zogenoemde 'vijf vrijheden' voor dieren (standaard ook gehanteerd door de Wereldbank). Denk hierbij aan diereengevechten.
- In 2019 heeft de toenmalige bewindspersoon de Kamer geïnformeerd over het dierenwelzijnsbeleid. In de Kamerbrief daarover is de volgende relevante passage opgenomen over de verhouding tussen dit beleid en de concurrentiepositie van Nederlandse exporteurs:

"Uit vergelijkend onderzoek naar de exportkredietverzekeraars in ons omringende landen is mij gebleken dat het Nederlandse mvo-beleid voor de ekv, specifiek op het aspect dierenwelzijn, het meest verstrekkende beleid is van alle exportkredietverzekeraars. Kiezen voor standaarden die nog verder gaan dan de vigerende wet- en regelgeving zou het internationale speelveld zodanig ongelijk maken, dat dit de concurrentiepositie van Nederlandse exporteurs te veel zou benadelen en daarmee ook niet bijdraagt aan verbeterd dierenwelzijn. Met de beleidsverklaring beschikt Nederland over een vooruitstrevend dierenwelzijnsbeleid, zo blijkt ook uit een inventarisatie van ADSB onder exportkredietverzekeraars."

Internationaal speelveld en toepassing Nederlandse maatstaven

- Directe concurrenten zijn Duitsland, Polen en Italië. Omdat dieregerelateerde transacties vaak kortlopend zijn (met terugbetalingstermijnen onder de twee jaar), screenen deze landen in veel gevallen überhaupt niet of er MVO-risico's verbonden zijn aan deze transacties. Dat vinden wij onwenselijk, want stand

beleid is dat wij geen transacties willen verzekeren met onaanvaardbare gevolgen voor mens, dier en milieu.

- In internationaal overleg bespreken wij dit ook. Steeds meer landen screenen kortlopende transacties op MVO-risico's. Wij zien ook dat steeds meer landen deze ontwikkeling volgen en het internationale debat daarover meer en meer richting de screening van kortlopende transacties gaat.
- Niettemin verwachten we dat (vooralsnog) een nog verdergaand toetsingskader dan het huidige kader voor diergerelateerde transacties afbreuk zou kunnen doen aan de concurrentiepositie van Nederlandse exporteurs.
- Bij onverkorte toepassing zou namelijk ook het 'project van de afnemer' in het buitenland (bijvoorbeeld in een ontwikkeling) integraal moeten voldoen aan alle relevante Nederlandse standaarden. In veel gevallen heeft een project van de afnemer een andere of lagere dierenwelzijnstandaard dan in Nederland. Daarbij speelt mee dat in Nederland uitgebreide administratie- en rapportage-eisen gelden, die bij buitenlandse projecteigenaren niet afdwingbaar, relevant of te handhaven zijn. Daarnaast zijn niet alle Nederlandse maatstaven toepasbaar, relevant of werken deze zelfs averechts in landen met bijvoorbeeld een ander klimaat of een minder geavanceerde veehouderijsector.

Overzicht transacties en mogelijke impact

Vertrouwelijke bedrijfsinfo

Communicatie

De Kamerbrief en eventuele woordvoeringslijn zal afgestemd worden met directie Communicatie.

Politiek/bestuurlijke context

- De motie is ingediend op 31 januari 2024 tijdens de Begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2024.
- De motie is ingediend door PvdD, SP en GL en gesteund door Volt, de ChristenUnie, FVD en PVV.
- Het kabinet heeft deze motie destijds ontraden omdat het van mening is dat de exportkredietverzekering van belang is voor het concurrentievermogen van Nederland, waarbij er tevens voldoende oog is voor het belang van dierenwelzijn.
- Aangezien we voorstellen om de motie niet onverkort uit te voeren, zal moeten worden bezien of een MR-traject van toepassing is. Dit zal afhankelijk zijn van terugkoppeling van BHOH en LVVN. Indien een van de coalitiepartijen met de motie heeft ingestemd wordt, volgens de afspraken van het huidige

kabinet, een motie ingebracht in de MR. We zullen dit meenemen in de oplegnota bij de Kamerbrief.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota bevat bedrijfsgevoelige informatie.

TER BESLISSING – REACTIE GEWENST DINSDAG 12/11

Aan

de minister

[Handwritten signature]

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

Beslisnota Kamerbrief uitwerking motie dierenwelzijn

Datum

28 oktober 2024

Notanummer

2024-0000510301

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Beslisnota motie

Aanleiding

Op 6 februari 2024 heeft de Kamer een motie aangenomen over het per direct stoppen met het verstrekken van exportkredietverzekeringen aan projecten in landen waar de dierenwelzijnsstandaarden lager zijn dan in Nederland. De PvdD heeft tevens verzocht om een Kamerbrief over de uitwerking van deze motie. In bijgevoegde Kamerbrief (bijlage 1) zet u, mede namens de minister voor BHO, uiteen op welke wijze het kabinet de motie op zal volgen.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de voorgestelde Kamerbrief? Indien ja, zou u deze willen ondertekenen? Wanneer de minister voor BHO ook akkoord is en u de uitvoering van de motie mondeling heeft gemeld in de MR, zullen wij de Kamerbrief verzenden.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de voorliggende nota (inclusief eerdere nota), conform de beleidslijn actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- U bent eerder akkoord gegaan met voorgestelde opvolging van de motie, zie bijgevoegde nota (bijlage 2). Ook de minister voor BHO en minister van LVVN zijn akkoord.
- In de bijgevoegde Kamerbrief wordt toegelicht hoe het kabinet de motie zal opvolgen.
- Omdat de motie niet volledig wordt uitgevoerd, zult u hier mondeling melding van moeten maken in de MR. U kunt hiervoor bijvoorbeeld de MR van vrijdag 15 november gebruiken. Hiervoor ontvangt u een separate voorbereiding, via de reguliere MR voorbereiding.

Dank

Toelichting

Communicatie

In overleg met Directie Communicatie wordt een reactieve woordvoeringslijn opgesteld.

Politiek/bestuurlijke context

- De motie Teunissen c.s. is ingediend op 31 januari 2024 tijdens het debat over de begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2024. De

motie is ingediend door PvdD, SP en GL en gesteund door Volt, de ChristenUnie, FVD en PVV.

- Het vorige kabinet heeft deze motie ontraden omdat het van mening was dat de ekv van groot belang is voor het concurrentievermogen van Nederland, waarbij er op dit moment voldoende oog is voor het belang van dierenwelzijn.
- Onderhavige Kamerbrief is op ambtelijk niveau afgestemd met het ministerie van Landbouw, Voedselzekerheid, Visserij en Natuur (LVVN).
- De uitvoering van de motie is eerder afgestemd met de bewindspersonen van BHO en LVVN, die beiden akkoord zijn. U kunt daarom de wijze van uitvoering van deze motie mondeling melden in de MR, bijvoorbeeld die van vrijdag 15 november. Indien de MR geen bezwaar heeft zal onderhavige Kamerbrief kort na de MR verzonden kunnen worden. Het is de verwachting dat de brief geagendeerd zal worden voor het aanstaande commissiedebat ekv dat gepland staat op 27 november a.s.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.